

คดีหมายเลขดำที่ ๒๒๔/๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองอุดรธานี

วันที่ ๑๙ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { นายนิกร วงศ์ภูมิ ผู้ฟ้องคดี
เทศบาลตำบลเวียงคุก ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี โดยอ้างว่า ผู้ฟ้องคดี ขณะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีหน้าที่รับผิดชอบงานทั้งปวงของผู้ถูกฟ้องคดี กำกับดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้ถูกฟ้องคดีให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ แต่กลับปล่อยปละละเลยในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบเป็นช่องทางให้นางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ และนางสุนทร สุทธิสาร อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้ยักยอกเงินค่าธรรมเนียม นำประปาไปเป็นของตนโดยทุจริตเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย พฤติการณ์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก โดยนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุกพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จากนั้นได้ส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายในฐานะ

/ผู้มีอำนาจ...

ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายได้มีหนังสือที่ นค ๐๐๒๓.๔/๑๕๕๓๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ต่อนายอำเภอเมืองหนองคายว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น และให้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้มีส่วนร่วมกระทำการทุจริต ประกอบกับขณะเกิดเหตุผู้ถูกฟ้องคดีมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานระบบงานส่วนรวมของผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีส่วนเอื้อให้นางสาวขวัญชนกและนางสุนทรกระทำการทุจริตมาเป็นเวลานาน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่หักส่วนแห่งความรับผิดชอบอันเกิดจากความบกพร่องของระบบงานของผู้ถูกฟ้องคดีออกจากค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมกับผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับทราบรายงานปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาจึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีปล่อยปละละเลยในการควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา อีกทั้งสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดหนองคายได้เข้าทำการตรวจสอบบัญชีการเงินของผู้ถูกฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่ไม่พบความผิดปกติ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในส่วนที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท

๒. ขอให้มีการพิจารณาความบกพร่องของระบบการดำเนินงานของผู้ถูกฟ้องคดี โดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรม โดยต้องหักส่วนความรับผิดชอบอันเกิดจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖๕,๙๓๙ บาท และให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหายจำนวน ๕๖๕,๙๓๙ บาท คิดเป็นเงิน ๒๘,๒๙๖.๙๕ บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า นายอำเภอเมืองหนองคายได้มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีกระทำการทุจริตเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา โดยไม่ได้นำเงินดังกล่าวฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๑,๔๕๑,๕๐๐ บาท คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาแล้วมีความเห็นว่านางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ ตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบการเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา ประจำหมู่ที่ ๑ ตามคำสั่งเทศบาลตำบลเวียงคุก ที่ ๗๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ แต่เมื่อเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาเสร็จแล้วมิได้นำเงินดังกล่าวส่งให้กับนางสุนทร สุทธิสาร ผู้อำนวยการกองคลัง เพื่อจะนำไปฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดี แต่กลับเบียดบังเอาเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ถือว่าเป็นการจงใจ

/ไม่ปฏิบัติ...

ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดีอย่างร้ายแรง และในรายงานสุนทรสุทธิสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงาน และดำเนินกิจการภารกิจของกองคลังให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านงานการเงินและบัญชี เมื่อได้รับเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บแล้ว นางสาวสุนทรกลับไม่นำเงินดังกล่าวไปฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดี โดยได้เบียดบังเอาเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ถือเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดี ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุกในขณะนั้น ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของผู้ถูกฟ้องคดี และรับผิดชอบในการบริหารของผู้ถูกฟ้องคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามมาตรา ๔๘ เศรษฐ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๘ สัตตรสแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งต้องกำกับ ดูแล ควบคุมตรวจสอบงานด้านพัฒนาและจัดเก็บรายได้ การรับเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา การนำฝากเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาเข้าบัญชีของผู้ถูกฟ้องคดี กองคลัง รวมถึงการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ และนางสุนทรสุทธิสาร ให้เป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด แต่กลับปล่อยปละละเลยในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวและเป็นช่องทางให้นางสาวขวัญชนกและนางสุนทรอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กระทำการทุจริตสำเร็จเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย พฤติการณ์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหาย ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในกรณีมีเงินสดเก็บรักษาให้กรรมการเก็บรักษาร่วมกัน ตรวจสอบตัวเงินกับรายงานสถานะการเงินประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บในตู้নিরภัยและให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานสถานะการเงินประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานคลังเสนอผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบทันที โดยผู้อำนวยการกองคลังจะต้องจัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันให้ผู้ฟ้องคดีทราบทุกวันอยู่แล้ว ตามข้อ ๒๖ ของระเบียบดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่ได้รับทราบรายงานปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปา จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีปล่อยปละละเลยในการควบคุมดูแล

/ตรวจสอบ...

ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของผู้ได้บังคับบัญชา จึงไม่อาจรับฟังได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคท้าย ที่กำหนดว่า ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เมื่อปัจจุบันกระทรวงการคลังไม่ได้มีการรายงานกรณีดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ โดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๓/ล ๒๒๑๓๗๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหาย ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ส่วนประเด็นความรับผิดชอบจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ในขณะที่เกิดเหตุเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ. ๒๕๖๑ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีของผู้ถูกฟ้องคดีมีไม่เพียงพอ โดยไม่มีข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการจัดเก็บรายได้ และนักวิชาการการเงินหรือเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี มีเฉพาะลูกจ้างประจำที่เป็นตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นางสาววิชุดา แพงพา ตำแหน่ง นักวิชาการจัดเก็บรายได้ ได้มาบรรจุรับราชการในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดี แต่ยังไม่มีการอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชี จึงต้องให้นางสุนทร สุทธิสาร ผู้อำนวยการกองคลังเป็นผู้รับเงินคนเดียว และถึงแม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอัตรากำลังของข้าราชการตำแหน่งด้านการเงินและบัญชีเพียงพอต่อการทำงานและมีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน ก็ไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะไม่มีการทุจริตเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา เพราะการทุจริตเกิดขึ้นกับตัวบุคคลที่มีเจตนาจงใจเบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ส่วนตน ย่อมที่จะหาช่องทางทุจริตได้เสมอ แม้จะมีระบบการทำงานที่ดีก็ตาม

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก ในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าว ยังไม่มีการบรรจุแต่งตั้งพนักงานเทศบาลตำแหน่งนักวิชาการจัดเก็บรายได้ ผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก จึงมีคำสั่งที่ ๗๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ มอบหมายให้นางสุนทร สุทธิสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ไปพลางก่อน โดยมีนางกัญญาภัสกรณ

/จันทร์เสนี...

จันทร์เสนี นางท่อนจันทร์ จิประพันธ์ นางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ เป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่เก็บค่าน้ำประปาและงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ต่อมา ปลัดเทศบาลตำบลเวียงคุก ตรวจสอบพบว่า งานฝ่ายจัดเก็บรายได้มีพฤติกรรมที่อาจไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดการทุจริตขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งลับ ที่ ๘๑๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นในกรณีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๑ ผลการตรวจสอบปรากฏว่า ฝ่ายงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ มีพฤติการณ์กระทำการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา แต่ไม่ได้นำเงินดังกล่าวฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นการกระทำอันเข้าข่ายลักษณะที่ก่อให้เกิดการทุจริต เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เป็นเงินจำนวน ๑,๔๕๑,๕๑๑ บาท และเนื่องจากผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลต้นสังกัด และอาจมีส่วนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน นายอำเภอเมืองหนองคายจึงได้มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีดังกล่าว ผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ปรากฏว่า นางสุนทร สุทธิสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง และนางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ พนักงานจ้างทั่วไป ของผู้ถูกฟ้องคดี อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่เบียดบังเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงินจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท โดยในส่วนของผู้ฟ้องคดี ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุกในขณะนั้น เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีหน้าที่รับผิดชอบงานทั้งปวงของผู้ถูกฟ้องคดี กำกับ ดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งปวงของผู้ถูกฟ้องคดี ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ซึ่งต้องกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบงานด้านพัฒนาและจัดเก็บรายได้ การรับเงินค่าน้ำประปา การนำฝากเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาเข้าบัญชีของผู้ถูกฟ้องคดี รวมถึงการควบคุมดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ และนางสุนทร สุทธิสาร ให้เป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด แต่กลับปล่อยปละละเลยในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบให้นางสาวขวัญชนกและนางสุนทร ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ จึงเป็นช่องทางให้บุคคลดังกล่าวอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายกระทำการทุจริต เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย พฤติการณ์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามความเห็นดังกล่าวของคณะกรรมการ

/สอบข้อเท็จจริง...

สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ อุตธรรมคำสั่งดังกล่าวต่อนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก โดยนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จากนั้นได้ส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ได้มีหนังสือ ที่ นค ๐๐๒๓.๔/๑๕๕๓๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ ต่อนายอำเภอเมืองหนองคายว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น และให้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ ดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้มีส่วนร่วม กระทำการทุจริต ประกอบกับระบบงานส่วนรวมของผู้ถูกฟ้องคดีมีส่วนเอื้อให้นางสาวขวัญชนก และนางสุนทรกระทำการทุจริต คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหาย จำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้น ทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง วรรคสอง บัญญัติว่า สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรง แห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของ ความเสียหายก็ได้ วรรคสาม บัญญัติว่า ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของ หน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง

/และพยานิชย์...

และพาณิชย์ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องขอใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐ ได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจาก เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายใน เวลาที่กำหนด พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ตามมาตรา ๔๘ เตรส บัญญัติว่า นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และ รับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ... มาตรา ๔๘ สัตตรส บัญญัติว่า ให้นายกเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบ ในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การรับเงินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง เว้นแต่การรับเงินที่มีเอกสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบุจำนวนเงินที่ชำระอันมีลักษณะ เช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายทำนองเดียวกับ ใบเสร็จรับเงิน และการรับเงินตามฎีกาเบิกเงินจากหน่วยงานคลัง วรรคสอง กำหนดว่า ให้ใช้ ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดมีการชำระเป็นประจำและมี จำนวนมากรายจะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับเงินประเภทหนึ่งก็ได้ ข้อ ๑๐ กำหนดว่า ให้หน่วยงานคลังบันทึกเงินที่ได้รับในสมุดเงินสด ภายในวันที่ได้รับเงินสด เช็คหรือตราพท์ หรือตราสารอย่างอื่นหรือโดยวิธีอื่นใดนั้น โดยแสดงให้เห็นทราบว่าได้รับเงินตามฎีกา ใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารอื่น เล่มใด เลขที่ใด จำนวนเท่าใด ข้อ ๑๑ กำหนดว่า เมื่อสิ้นเวลาชำระเงินให้เจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงิน นำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงิน และเอกสารอื่น ที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำเงินฝาก ธนาคาร กรณีที่นำฝากธนาคารไม่ทันให้เก็บรักษาไว้ในตู้รับฝาก ข้อ ๑๒ กำหนดว่า ให้หน่วยงานคลัง จัดให้มีการตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐาน และรายการที่บันทึกไว้ในสมุดเงินสดว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากการตรวจสอบปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจแสดง ยอดรวมเงินรับทั้งสิ้นตามใบเสร็จรับเงินทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงิน ฉบับสุดท้ายและลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย ข้อ ๒๖ กำหนดว่า ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังจัดทำ รายงานสถานะการเงินประจำวันตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประจำ ทุกวันที่มีการรับจ่ายเงิน หากวันใดไม่มีการรับจ่ายเงินจะไม่ทำรายงานสถานะการเงินประจำวัน สำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุในรายงานสถานะการเงินประจำวันที่มีการรับจ่ายเงิน

/ในวันถัดไป...

ในวันถัดไปให้ทราบด้วย ข้อ ๒๗ กำหนดว่า เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการนำเงินที่ได้รับนำฝากธนาคารทั้งจำนวน หากนำฝากธนาคารไม่ทันให้นำเงินที่จะเก็บรักษาและรายงานสถานะการเงินประจำวันส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ข้อ ๒๘ กำหนดว่า กรณีมีเงินสดเก็บรักษาให้กรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงิน กับรายงานสถานะการเงินประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัยและให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานสถานะการเงินประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานคลังเสนอผ่านปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ ข้อ ๓๔ กำหนดว่า เงินรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก็บรักษาไว้ตามข้อ ๒๐ให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนภายในวันนั้น ถ้าฝากในวันนั้นไม่ทันให้นำฝากตู้নিরภัย และวันรุ่งขึ้นหรือวันทำการถัดไปให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวน

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก ในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าว ยังไม่มีการบรรจุแต่งตั้งพนักงานเทศบาลตำแหน่งนักวิชาการจัดเก็บรายได้ ผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก จึงมีคำสั่งที่ ๗๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ มอบหมายให้นางสุนทร สุทธิสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ไปพลางก่อน โดยมีนางกัญญาภัสกรณัม จันทร์เสนี นางท่อนจันทร์ จิประพันธ์ นางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ เป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่เก็บค่าน้ำประปาและงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ต่อมา ปรากฏว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๑ ฝ่ายงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้มีพฤติการณ์กระทำการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปา แต่ไม่ได้นำเงินดังกล่าวฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำอันเข้าข่ายลักษณะที่ก่อให้เกิดการทุจริต เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ นายอำเภอเมืองหนองคายจึงได้มีคำสั่ง ที่ ๓๐๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีดังกล่าว ซึ่งตามรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการรับเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาและเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ทุกคนได้ให้การสอดคล้องตรงกันว่า ในการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ในวันที่ ๑๐ - ๑๕ ของแต่ละเดือนพนักงานจ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการจดมาตรวัดน้ำ และในวันที่ ๑๕ ของแต่ละเดือน เจ้าหน้าที่จัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาจะทำการเบิกใบเสร็จรับเงิน จากนั้นในวันที่ ๒๐ ของแต่ละเดือน จะนำมาประทับตราลายและเขียนเป็นตัวเลขมาตรน้ำและคำนวณจำนวนเงินที่ผู้ใช้ต้องชำระในเดือนนั้น ๆ เมื่อทำการเก็บครบแล้วจะทำการนำส่งเงินทุกสิ้นเดือน ซึ่งใบเสร็จรับเงินกับสำเนาฉบับจะลงวันที่ไม่ตรงกัน โดยในสำเนาฉบับจะลงวันที่ต่อนางสุนทร สุทธิสาร ในวันที่นำเงินฝากคลัง โดยพนักงานจ้างของผู้ถูกฟ้องคดีถือว่า

/เป็นธรรมเนียม...

เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน และเป็นประเพณีที่ควรถือปฏิบัติ นางสุนทร สุทธิสาร ซึ่งเป็นผู้รับเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาแต่ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้รับไว้ในหนังสือรับเงิน ทำให้ไม่มีหลักฐานการนำเงินส่งค่าธรรมเนียมน้ำประปาและไม่ได้นำเงินรายได้ดังกล่าวไปฝากเข้าบัญชีธนาคารของผู้ถูกฟ้องคดี ส่วนนางสุนทร สุทธิสาร ได้ให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดว่า เหตุที่หลงใบเสร็จรับเงินมีเพียงลายมือชื่อผู้ส่งเงินแต่ไม่มีลายมือชื่อผู้รับเงิน เนื่องจากผู้มีหน้าที่จัดเก็บขอผิดผ่อนไว้ก่อน โดยขอส่งเท่าที่จัดเก็บได้ไปก่อนส่วนที่เหลือจะนำเอาไปเก็บและส่งเพิ่มเติมภายหลัง ส่วนที่รับไว้ก่อนนั้นจะลงในสมุดทำเป็นตารางคุมไว้ ส่วนหมู่บ้านไหน เก็บเงินได้ครบตนจะลงลายมือชื่อพร้อมประทับวันที่รับเงินเพื่อนำส่ง ส่วนเงินที่ตนเองรับไว้ และยังไม่นำส่งมียอดรวมทั้งสิ้น ๙๒๓,๙๘๑ บาท ส่วนนางสาวขวัญชนก ธรรมวงศ์ ได้ให้การว่า เมื่อตนเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาได้จะนำส่งเงินดังกล่าวต่อผู้อำนวยการกองคลังโดยตรง โดยรวบรวมเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปานำส่งตามใบเสร็จรับเงินและลงลายมือชื่อนำส่ง แต่ผู้อำนวยการกองคลังจะไม่ให้ลงวันที่ แต่จะจดจำนวนเงินในกระดาดไขว้เป็นการเฉพาะ ไว้ในสมุดส่วนตัวของผู้อำนวยการกองคลัง อีกทั้งยังได้ให้การยอมรับต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเวียงคุก ว่าตนไม่ได้ตั้งใจยกเงินค่าน้ำประปา โดยเงินบางส่วนได้นำส่ง นางสุนทร สุทธิสาร ไปแล้ว ส่วนที่เหลือนั้นตนมีความประสงค์จะนำไปส่งคืนผู้ถูกฟ้องคดี ในชั้นศาล โดยมีเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาที่นางสาวขวัญชนกยังไม่นำส่งรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๘๕๑ บาท ส่วนนางท่อนจันทร์ จิระพันธ์ ได้ให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดว่า ได้นำส่งเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาครบตามจำนวน ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๑,๖๘๔ บาท นางสาวสุภาวดี สุทธิ ได้นำเงินมาส่งครบตามจำนวน ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๓,๕๓๕ บาท และนางสาววรรณนิศา แก้วล่อ ได้นำเงินมาส่งครบตามจำนวน ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงทางละเมิดพิจารณาแล้วเห็นว่า จากการตรวจสอบยอดเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาตามใบเสร็จรับเงินตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ - เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ มีจำนวนเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาที่ไม่ได้นำส่งฝากเข้าบัญชีธนาคารทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสียหายเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท กรณีจึงเห็นได้ว่าการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาของผู้ถูกฟ้องคดี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนั้น ที่กำหนดให้เมื่อสิ้นเวลารับเงินให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือชำระเงินนำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงิน

/ขององค์กร...

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำเงินฝากธนาคารทั้งจำนวน แต่หากมีกรณีที่น่าฝากธนาคารไม่ทันให้เก็บรักษาไว้ในตู้নিরภัย และในวันรุ่งขึ้นหรือวันทำการถัดไปให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวน เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุกในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๑ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ตามมาตรา ๔๘ เทรส (๑) และมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และนางสุนทร สุทธิสาร ผู้อำนวยการกองคลัง จะต้องจัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันให้ผู้ฟ้องคดีทราบทุกวัน ตามข้อ ๒๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ หากผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบย้อนมรดงทราบถึงความผิดปกติของการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาซึ่งไม่มีการนำส่งวันต่อวัน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว เมื่อปรากฏว่า มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานานหลายเดือน โดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทักท้วงหรือสั่งการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ซึ่งการปล่อยปละละเลยให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นช่องทางให้นางสุนทร สุทธิสาร และนางขวัญชนก ธรรมวงษ์ อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปากระทำการทุจริตเบียดบังเงินค่าธรรมเนียมน้ำประปาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท แม้ผู้ฟ้องคดีอาจจะไม่ได้เจตนาหรือรับรู้ถึงการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตในเรื่องดังกล่าว แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดจนรับผิดชอบในการบริหารราชการของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่าตนไม่ได้รับทราบรายงานปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้ำประปาเพื่อเป็นการปิดความรับผิดชอบของตนได้ และหากผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอและใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบรายงานสถานะทางการเงินประจำวันแล้ว ย่อมสามารถช่วยป้องกันหรือยับยั้งการกระทำทุจริตของนางสุนทร สุทธิสาร และนางขวัญชนก ธรรมวงษ์ ได้ พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเพียงใด

/ข้อเท็จจริง...

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้ตรวจสอบความเสียหายจากการกระทำละเมิดกรณีดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายรวมเป็นเงินจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งจำนวนความเสียหายดังกล่าว แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในขณะที่เกิดเหตุ ผู้ถูกฟ้องคดียังขาดเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการจัดเก็บรายได้ ผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเวียงคุก จึงมีคำสั่งที่ ๗๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ มอบหมายให้นางสุนทร สุทธิสาร ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ไปพลางก่อน โดยมีนางกัญญาภัสกรณีย์ จันทร์เสนี นางท่อนจันทร์ จิประพันธ์ นางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ เป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่เก็บค่าน้ำประปา จึงเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีมิได้เพียงพอต่อการดำเนินงาน เมื่อนางสุนทรทำหน้าที่ทั้งสองตำแหน่งดังกล่าวย่อมเป็นเหตุให้ขาดการตรวจสอบซึ่งกันและกัน กรณีจึงเป็นความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมมีส่วนเอื้อให้ผู้ทุจริตสามารถกระทำความผิดด้วย จึงสมควรหักส่วนความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมร้อยละ ๕๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท จึงคงเหลือส่วนความรับผิดชอบที่ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบเป็นเงิน ๕๖๕,๙๓๙ บาท และเมื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำทุจริตของนางสุนทร สุทธิสาร และนางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มีส่วนร่วมหรือมีส่วนรู้เห็นกับการกระทำทุจริตของบุคคลทั้งสองดังกล่าว จึงสมควรหักส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่โดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อีกร้อยละ ๔๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท จึงคงเหลือส่วนความรับผิดชอบที่ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบเป็นเงิน ๑๑๓,๑๘๗.๘๐ บาท เมื่อเป็นการทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ข้อ ๑.๓ กรณีไม่นำเงินฝากคลังหรือธนาคารให้ครบจำนวนตามระเบียบ กลับนำไปใช้ส่วนตัว กำหนดให้ผู้กระทำทุจริตต้องรับผิดชอบในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ ต้องรับผิดชอบในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายที่หน่วยงานได้รับจากการกระทำทุจริต ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายภายหลังจากหักส่วนความรับผิดชอบอันเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมแล้วและโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๑๑๓,๑๘๗.๘๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๒๒,๖๓๗.๕๖ บาท จึงเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่ง ที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕ ของความเสียหายจำนวน ๑,๑๓๑,๘๗๘ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๕๙๓ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่

/ไม่ชอบ...

ไม่ชอบด้วยกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าจำนวน ๒๒,๖๓๗.๕๖ บาท

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๕๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าจำนวนเงิน ๒๒,๖๓๗.๕๖ บาท ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีได้รับชำระหนี้หรือสามารถบังคับชำระหนี้ในมูลละเมิดคดีนี้ จากนางสุนทร สุทธิสาร และนางสาวขวัญชนก ธรรมวงษ์ ในภายหลัง ซึ่งเมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่ผู้ฟ้องคดีได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหายเพียงใด ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับไว้เกินแก่ผู้ฟ้องคดีตามสัดส่วนแห่งความรับผิดที่ได้ชำระไว้แล้วต่อไป

นางสาวณัฐชญา พลศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองอุดรธานี

นายฉลองชัย สถิตย์สัมพันธ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองอุดรธานี

นายธีระวัช คำขำ
ตุลาการศาลปกครองอุดรธานี

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายยรรยง ธัญหะพิพงค์

